

Bemærkninger til lovforslaget

I. Almindelige bemærkninger.

Dette lovforslag sigter på at skabe rammerne for forvaltning af landbrugserhvervet generelt. Hidtil har der alene været et regel sæt om fåreavl, landstingslov nr. 1 af 21. april 1988 om fåreavl med senere ændring. Der har eksempelvis ikke været hjemmel til at regulere tamrenhold og lignende.

Lovforslaget indeholder få detaljerede bestemmelser. Det er opbygget som en rammelov med henblik på, at man får udfærdiget de nødvendige følgebekendtgørelser, så forslagens intentioner kan blive ført ud i livet. Forslag til disse vil i lighed med nærværende lovforslag skulle udarbejdes i dialog med blandt andre erhvervets organisationer, som primært repræsenteres ved Savaatillit peqatigiit Suleqatigiissut (SPS - De samvirkende Fåreholderforeninger). Endvidere med Landbrugsrådet, Konsulenttjenesten for Fåreavl, Fåreholderskolen, de involverede kommuner samt andre relevante myndigheder og institutioner.

II. Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser.

Forslaget forudsættes ikke i sig selv at medføre merudgifter for landskassen eller kommunerne.

Det kan endnu ikke klart siges, om det vil give en øget administrativ byrde. Dette afhænger primært af indholdet af følgebekendtgørelserne.

III. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til § 1

Forslaget indeholder ikke en egentlig opremsning af eksempelvis de former for husdyrhold, som kan reguleres, da det er vanskeligt at lave en udtømmende liste. En sådan liste ville blandt andet skulle indeholde aktuelle driftsgrene som fåreavl, tamren- og hønsehold samt grønsagsdyrkning og fiskeopdræt.

Den vil også skulle tage højde for eventuelle nye produktioner, som kvæg- og svinehold eller opdræt af for eksempel moskusokser og lignende.

Udsætning af rensdyr og moskusokser med henblik på senere "fri" jagt eller troføjagt som hovedformål falder derimod ikke ind under begrebet landbrug, ligesom loven ikke regulerer husdyrhold af hunde, katte og lignende.

Til § 2.

Loven tager sigte på at skabe rammerne, så den af Landstinget og Landsstyret overordnede landbrugspolitik kan bringes til udførelse. Det er herunder hensigten, at landbrugserhvervenes konkurrenceevne kan styrkes, idet den øgede liberalisering på landbrugsområdet må forventes at stille stigende krav til en effektiv produktion, og dermed også til erhvervets omstillingsevne.

Det er samtidig af væsentligt betydning, at landbrugsdriften foregår under bæredygtige former i forhold til dyrkningsj ordene, afgræsningsarealer og det omgivende miljø i øvrigt, så man ikke undergraver landbrugets langsigtede udvikling eller samfundets øvrige interesser

I det åbne land, herunder lovgivningen om fredning af jordfaste fortidsminder og bygninger.

Til § 3-4.

Bestemmelsen fastsætter nogle overordnede retningslinjer for adgangen til at udøve landbrug i Grønland, som tager udgangspunkt i krav om tilhørsforhold til landet på linje med bestemmelser inden for fiskeri- og fangstlovgivningen, idet man ønsker, at det relativt begrænsede landbrugs egnede ressourcegrundlag primært kommer landets egen befolkning til gode.

Det er hensigten at udarbejde mere detaljerede bestemmelser på bekendtgørelsesniveau vedrørende specifikke kvalifikationskrav, sådan som det kendes i den nuværende lov om fåreavl. Således er det tanken, at man for eksempel inden for fåreavl gennem en følgebekendtgørelse vil stille krav om, at man skal have gennemgået den formaliserede fåreholderuddannelse på Upernaviarsuk for at få adgang til at drive et fåreholdersted som hovederhverv, mens man for at drive et sted som bierhverv vil opstille lempeligere krav.

Loven opererer ikke alene med familiebrug, men også med muligheden for selskabseje. Det harmonerer med de faktiske forhold i dag, hvor der findes forskellige selskabskonstruktioner omkring landbrug. Det normale er dog specielt inden for fåreavl, som er langt den største driftsgren, at brugene er ejet af en eller flere personer i fællesskab.

Til § 5-9.

Der er tale om rene rammebestemmelser omkring regulering af driftsforhold i landbruget opdelt på husdyrhold, forvaltning af græsningsområder, planteavl samt udtag af husdyr ved jagt.

Der er i vid udstrækning tale om, at man lægger op til udbrede de bestemmelser, der nu gælder inden for fåreavlen, til også at omfatte andre former for landbrug.

Dette er særligt aktuelt i forhold til paragraf 6 og 9, der åbner op for at regulere antallet af husdyr inden for de enkelte græsningsområder samt stille krav til mærkning og dermed kontrol af dyrene. Det er herigennem hehsgten at sikre muligheden for at gennemføre en forsvarlig landbrugsdrift, som udnytter græsningsressourcerne uden at overbelaste disse.

Forvaltningen vil skulle baseres på kortlægning af græsningsområdernes bæreevne, sådan som man har praktiseret inden for fåreavlen i en årrække.

Bestemmelsen om, at der direkte kan stilles krav om opsætning af spærrehegn, vil ud fra de hidtidige erfaringer sjældent blive aktuel. Der vil normalt ikke være behov herfor, og i givet fald vil man søge en dialog med de berørte landbrugere for at finde en acceptabel aftaleløsning, der tilgodeser både beskyttelses- og erhvervsmæssige hensyn. Disse hensyn vil i realiteten ikke være modstridende på lidt længere sigt. Endvidere giver spærrehegn mulighed for at lave en mere styret græsning og dermed mere effektiv udnyttelse af græsningsarealerne.

Der skelnes i praksis og i arealmæssig sammenhæng mellem store fælles græsningsområder og indhegnede græsningsområder tæt på og tilknyttet det enkelte sted.

§ 7 indeholder mulighed for at fastsætte bestemmelser om dyrkningsmetoder, så man kan tilsikre en bæredygtig anvendelse af j ordene , så de bibeholder deres frugtbarhed, og erosion undgås, ligesom det omgivende miljø, herunder søer og elve, skal beskyttes mod forurening gennem en regulering af anvendelsen af gødnings- og sprøjtemidler.

Reguleringsbestemmelserne i medfør af § 7 har primært betydning i forhold til at varetage miljøbeskyttelseshensyn og sekundært for at sikre en hensigtsmæssig regulering af selve landbrugsdriften ud fra en rent erhvervsmæssig synsvinkel.

I medfør af § 8 kan der laves nærmere såkaldt semidomesticerede husdyr ved pt. den eneste husdyrart i landbruget, under denne betegnelse. Moskusoksehold også være omfattet, hvis en sådan startet.

Hjemmelen gør det muligt at opstille nærmere retningslinjer for jagtaktivitet omkring husdyrhold på disse arter. Den skal dermed sikre, at nedskydning/jagt forbliver en undtagelse og ikke antager et omfang, så langt den overvejende indtægtskilde fra at være det oprindelige, nemlig egentlig kødproduktion baseret på slagtning eller udnyttelse af andre produkter som uld eller skind, I stedet bliver fra

jagt på "vilde" dyr. Sidstnævnte aktivitet må siges at gå mod intentionerne i landbrug, hvor man netop arbejder på at styre og udnytte tamme dyr.

Til § 10.

Lovforslaget omhandler ikke veterinære forhold, herunder sundhedsmæssige aspekter omkring indførsel af husdyr. Dette bliver i henhold til veterinærlovgivningen reguleret af Landbrugs- og Fiskeriministeriet i Danmark. Indførsel af levende dyr og avlsmateriale med henblik på husdyrhold forudsætter, at en ansøger på forhånd har opnået tilladelse angående de sundhedsmæssige aspekter fra Fiskeri- og Landbrugsministeriet og efterfølgende tilladelse fra Landsstyret angående de rent anvendelsesmæssige aspekter.

Landsstyrets godkendelse vil blandt ske med baggrund i indstillinger fra erhvervets organisation (normalt SPS) samt relevante faglige instanser, herunder landbrugets rådgivningstjeneste og Hjemmestyrets Veterinærafdeling.

Til § 11.

Den reelt eneste forskel på de nugældende regler omkring tilskudsgivning er, at det i forslaget udbredes til også at omfatte andre driftsgrene end fåreavl.

Der gives bortset fra erhvervsstøttelovgivningen pt. tilskud via finansloven til følgende landbrugsformål:

1. Etablering af fåreavlersteder;
2. handelsgødning;
3. Landbrugsrådet, herunder Konsulenttjenesten for

Fåreavl;

4. Fåreavlens Administrationskontor;
5. Forsøgsstationen Upernaviarsuk; og
6. indhandlingstilskud til lammekød.

Fordelingen af tilskud efter 1) - 5) sker efter indstilling fra Landbrugsrådet.

Der er med udformningen af lovforslaget hverken tilsigtet en ændring af kommunernes tilskudsgivning eller af forholdet mellem Hjemmestyrets og kommunernes tilskudsgivning. Kommunerne yder i dag tilskud til etablering af landbrug, forbedring af infrastruktur i relation til erhvervet og forsøgsvirksomhed.

Til §§ 12 - 14.

Med henblik på at sikre muligheden for tilsynet med overholdelsen af de bestemmelser, der følger af forslaget, kan der stilles krav til brugeren om registrering og meddelelsespligt om driftsforhold vedrørende udøvelse af landbrug.

Landbrugets rådgivningstjeneste, Konsulenttjenesten for Fåreavl, der fungerer som sekretariat for tilsynsudvalget, forudsættes at indsamle og registrere disse driftsoplysninger fra brugene inden for de forskellige driftsgrene.

I medfør af den nugældende lov om fåreavl er der 1 kommuner med fåreavl nedsat et tilsynsudvalg med repræsentation fra den stedlige kommunalbestyrelse og SPS, der skal føre tilsyn med, at fåreavlen udføres i overensstemmelse med loven. Samme princip lægges til grund i nærværende lovforslag.

Her får tilsynsudvalgene også ansvar for tilsyn med andre former for landbrug end fåreavl, og der åbnes op for nedsættelse af et tværgående tilsynsudvalg i kommuner, som ligger nær hinanden geografisk. Et sådant udvalg kunne for eksempel tænkes at dække hele fåreholderdistriktet og indbefatte 3-4 kommuner.

Tilsynsudvalget foreslås sammensat af repræsentanter udpeget af kommunerne med landbrug samt repræsentanter udpeget af landbrugets organisationer, hvilket på nuværende tidspunkt som udgangspunkt vil sige SPS.

I forbindelse med tilsyn af husdyrhold vil det være hensigtsmæssigt, at tilsynsudvalget supplerer sig med en dyrlæge, udpeget af Landsstyret.

Omkostningerne til tilsynsudvalgets virksomhed deles mellem Grønlands Hjemme styre og kommunerne. Det er i princippet samme konstruktion som under de nuværende kommunale tilsynsudvalg, dog med en klarere beskrivelse af afholdelsen af omkostningerne. De justeringer af fordelingen af omkostningerne ved tilsynsvirksomheden, der er i forhold til det nugældende tilsyn, skønnes alt i alt at være neutrale. På den ene side vil der blive en større dækning, idet også landbruget i Paamiut og Nuuk kommune vil omfattes af tilsyn, mens man på den anden side ikke forventer en samlet forøget tilsynsaktivitet fra udvalgene, tværtimod er det hensigten at effektivisere arbejdsformen gennem en bedre udnyttelse af sekretariatsfunktionen.

Bestemmelser udstedt i medfør af § 7 henhører som udgangspunkt ikke direkte under tilsynsudvalgets område. Såfremt udvalget iagttager overtrædelser i relation til denne paragraf, bør man indberette forholdene til rette instans.

Til §§ 15 - 16.

Bestemmelserne tager deres udgangspunkt i de nugældende bestemmelser i lov om fåreavl.

Der har siden lov om fåreavl blev vedtaget i 1988 ikke været nogen tilfælde, hvor det faktisk har fundet det nødvendigt at gennemføre en påbud om at afhænde et fåreholdersted ud fra proceduren beskrevet i denne lov. Det skønnes dog påkrævet at

opretholde denne mulighed, omend i en let tilpasset form, også i forhold til andre driftsgrene.

Hvis retten til at udøve landbrug fratages , og der meddeles påbud om at afhænde stedet, vil det komme til at

foregå i henhold til de gældende regler om ekspropriation, hvor der tidligere var særskilte regler i forhold til fåreavl en. Ændringen sker ud fra et ønske om en ligestilling med den almindelige lovgivning på området.

Til §§ 17 - 18.

Loven ønskes ikraftsat 1. juli 1996. Følgbekendtgørelser er som nævnt under udarbejdelse med henblik på ikrafttræden snarest derefter.

Allerede eksisterende brugs forhold vil ikke blive direkte berørt af nye kvalifikationskrav for retten til at udøve landbrug. I det omfang der skønnes behov herfor, vil det istedet blive aktuelt at tilbyde efteruddannelse og konsulentbistand fra for eksempel rådgivningstjenesten.